

7) при розробці змісту методик, спрямованих на забезпечення становлення і розвитку особистості дитини раннього віку необхідно враховувати, в якому віці при типовому розвитку дитини зазначені складові є сформованими;

8) напрями реалізації ранньої допомоги дітям мають бути сімейно-центрованими, тобто спрямованими на допомогу всій сім'ї, а не тільки дитині з особливостями у розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- 1.Гордон Оллпорт. Личность в психологии. – М.: КСП +, 1998. – 217 с.
- 2.Жан Пиаже. Генезис элементарных логических структур, М., 1963. – с.7-56.
- 3.В.Тарасун. Превентивне навчання дошкільників з порушеннями мовленнєвого розвитку. Монографія. – К.: МСП «Правда Ярославичів», 1998. – 255 с.
- 4.Тарасун. В. Логодидатика. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів. К.: Видавництво Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, 2004. – 336с.
- 5.В.Тарасун. Морфофункціональна готовність до шкільного навчання дітей з особливостями у розвитку: діагностика і формування (нейропсихологічний супровід). Монографія. – К.: Видавництво Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, 2008. – 347 с.

[1] *Синапс* – особлива структура на кінці аксона, що підсилює контакт нейрона з іншими нейронами.

УДК 378.041.2-056.263:004

ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ВАДАМИ СЛУХУ

Ткачук Н.В.

Чернівецька спеціальна загальноосвітня
школа-інтернат № 2 для слабочуючих дітей

У статті наводиться коротка характеристика комп'ютерних і мультимедійних програм, що запроваджені в спеціальній школі для переробки текстової, графічної та анімаційної звукової інформації з метою забезпечення якісно нового рівня їх сприймання учнями з вадами слуху.

В статті представлена коротка характеристика комп'ютерних і мультимедійних програм для переробки текстової, графічної, анімаційної та звукової інформації з метою забезпечення якісно нового рівня їх сприймання учнями з вадами слуху.

Short description of the computer and multimedia programs which are entered at special school for processing of text, graphic and animation voice information with the purpose of providing high-quality of new level of their perception by students with hearing impairment is pointed in the article.

Ключові слова: комп'ютерні та мультимедійні програми, інформаційно-технологічний комплекс.

У процесі пошуку шляхів удосконалення навчання слабочуючих учнів основам наук обов'язково постає питання про навчальні здібності цієї категорії учнів, про можливості успішного засвоєння ними програмового матеріалу. Такий успіх може бути досягнутий тільки за умови встановлення відповідності між реальними можливостями дітей на кожному етапі навчання та відповідним змістом та методами в організації навчального процесу. Безумовно, суттєву допомогу у цій справі надають глибоке вивчення учнів, виявлення їхніх індивідуальних особливостей у засвоєнні знань. Усе це полегшує учителеві вибір методів і прийомів навчання, роблять такий вибір адекватним, відповідним.

Сучасними сурдопсихологами (Соловйовим І.М., Розановою Т.В., Чулковим В.М.) зібрано значну кількість фактів, які свідчать про індивідуальні відмінності характеру та рівня мислення у дітей з вадами слуху однієї і тієї ж вікової групи. Вони довели, що всі якості розумових здібностей у слабочуючих дітей формуються з великими труднощами і виключно в міру оволодіння мовленням, яке є дієвим засобом мислительної діяльності.

Так, Розанова Т.В. на підставі результатів вивчення рівнів розвитку пам'яті та мислення глухих та слабочуючих дітей прийшла до висновку, що вони суттєво розрізняються за рівнем наочних та вербальних типів мислення.

Серед наших вихованців є учні, які належать до першої групи дітей, які не поступаються перед чуючими однолітками, але відстають від них за розвитком понятійного рівня. Друга група учнів відстає від чуючих за розвитком обох видів мислення, третя - характеризується низьким рівнем розвитку наочного і словесно-логічного мислення, четверта – низьким рівнем словесно-логічного мислення і високим рівнем розвитку наочного

мислення. Очевидно, наскільки неоднаковим може бути рівень засвоєння програмового матеріалу з будь-якого предмету кожним учнем класу внаслідок індивідуально-психологічних особливостей дітей.

Практика роботи із слабочуючими учнями підтверджує, що труднощі мовного характеру негативно впливають на рівень засвоєння знань. Вади мовного розвитку зумовлюють труднощі в розумінні різних життєвих ситуацій, відображених в умовах навчальних завдань, а також тих, що зустрічаються в поясненнях вчителя.

Для дітей з вадами слуху властиве засвоєння понять стосовно обмеженого кола предметів. Тому вони не можуть вільно оперувати відповідними поняттями. Завдання вчителя полягає у переорієнтації навчального процесу на застосування посильних та засвоєних мовних засобів, з подальшим розширенням словниково-понятійного запасу на основі розвитку наочного мислення і словесного мовлення.

Загально відомо, що на ситуацію успіху як у чуучих учнів, так і у слабочуючих суттєвий вплив має увага. Проте, у нашій категорії учнів увага виникає, проявляється і підтримується тільки зоровим аналізатором. Основним засобом привертання і утримання уваги наших вихованців є різноманітна та цікава наочність. Але її використання у навчально-виховному процесі з такою специфічною учнівською аудиторією як слабчочуючі учні має свої особливості: вони не підлягають самостійному опрацюванню, учні не спроможні розчленувати власний навчальний процес на окремі операції, провести порівняння предметів і явищ тощо.

Зміст навчального матеріалу, який викладений у підручниках для загальноосвітніх навчальних закладів, є непосильним для розуміння більшістю учнів, оскільки знайомі слова оточені багатьма незрозумілими і невживаними у повсякденному житті. За таких обставин дитина втрачає розуміння загального змісту прочитаного. Доцільним є створення міні-конспектів навчального тексту, побудувавши його простими короткими реченнями із залученням зрозумілих слів, предметів, об'єктів, поступово збільшуючи набір нових слів і означень.

Використання комп'ютерної техніки значною мірою допомагає оптимізувати навчальний процес.

Мультимедіа – поєднання спеціальних апаратних засобів і програмового забезпечення, що дозволяє на якісно новому рівні сприймати, переробляти й надавати різноманітну інформацію: текстову, графічну, звукову, анімаційну (нажаль, звукова інформація недоступна для наших вихованців).

Нашим закладом розпочата робота із забезпечення навчального процесу різноманітними комп'ютерними та мультимедійними програмами, які розроблені для загальноосвітніх навчальних закладів.

Помилково вважається, що робота з комп'ютером можлива тільки за умови достатнього інтелекту дитини та її відповідної підготовки. Проте, використання спеціальної комп'ютерної програми „Живий звук”, яка запроваджена у нашому закладі, дозволяє вчителю-сурдопедагогу проводити індивідуальне навчання у напрямку розвитку слухового сприймання та постанови вимови в умовах високої зацікавленості і уваги учня.

Забезпечення нашого навчального закладу інформаційно-технологічним комплексом InterSMART (персональний комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивна дошка) уможливило подання навчальної інформації таким чином, що значно підвищується якість і ефективність навчальних методик, реалізується індивідуальний підхід до кожного учня.

Проте, навіть і фрагментарне використання у процесі навчання таких комп'ютерних технологій, як мультимедійні проекційні системи, дають достатньо високий ефект при організації роботи всього класу. Спроба використання програмного продукту Microsoft PowerPoint мала позитивний результат – анімаційні ефекти сприяли зацікавленості оптимізації процесу створення тематичних слайдів. Застосування програми Test-W2 дозволяє використати InterSMART на заняттях, коли є потреба відпрацювати певні вміння або провести проміжну перевірку знань. Зручною формою подачі завдань у цьому разі є тестова. Використовуємо тести з навчальною метою і для самоконтролю. Наші учні виявляють велике задоволення при самостійному виконанні завдань – навіть окремі невдачі не сприймаються так болісно і викликають у них бажання повторити виконання тесту (чого не можна сказати про тест-контроль на папері).

Використання мультимедійних технологій на уроках дозволяє максимально індивідуалізувати навчання з врахуванням особистості учнів, зробити навчання більш наочним в умовах, коли наочність наближена безпосередньо до учня і дозволяє уважно розглянути об'єкт, маніпулювати ним, завдяки чому підвищується навчальна ефективність демонстрації кадрів.

Поряд з цим, реальна можливість використання мультимедійних технологій сьогодні ставить перед вчителем і ряд завдань:

- набуття вмінь користування комп'ютером, знань можливостей комп'ютера як засобу навчання, основних вимог до навчальних програм;
- забезпеченість спеціалізованою бібліотекою мультимедійних матеріалів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Психология глухих детей / Под ред. И.М.Соловьева, Ж.И.Шиф и др. – М., 1971.
2. Розанова Т.В. Развитие памяти и мышления глухих детей. – М., 1978.